

**Avrupa Ekonomik İş Birliği Sözleşmesi, Türkiye Cumhuriyeti ile Amerika Birleşik Devletleri arasında Ekonomik İş Birliği Anlaşması, Birleşmiş Milletler Anlaşması, Avrupa Konseyi Statüsü ve Hükümetimiz tarafından imza edilmiş veya edilecek sair anlaşma, andlaşma ve sözleşmelerin icaplarından olarak ilgili hükümet ve teşekküller veya bunlar namına hareket edecek müesseseler ile kredi, yardım ve ödeme anlaşmaları akdine Hükümetin salâhiyetli kılınması hakkında kanun lâyihası ve Muvakkat Encümen mazbatası (1/327)**

T. C.

*Başvekâlet*

*Kanunlar ve Kararlar*

*Tetkik Dairesi*

*Sayı 71 - 857/452*

11 . II . 1959

**Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine**

Hariciye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İera Vekilleri Heyetince 11.II.1959 tarihinde kararlaştırılan Avrupa Ekonomik İş Birliği Sözleşmesi, Türkiye Cumhuriyeti ile Amerika Birleşik Devletleri arasında Ekonomik İş Birliği Anlaşması, Birleşmiş Milletler Anlaşması, Avrupa Konseyi Statüsü ve Hükümetimiz tarafından imza edilmiş veya edilecek sair anlaşma, andlaşma ve sözleşmelerin icaplarından olarak ilgili Hükümet ve teşekküller veya bunlar namına hareket edecek müesseseler ile kredi, yardım ve ödeme anlaşmaları akdine Hükümetin salâhiyetli kılınması hakkında kanun lâyihasının, esbabı mucibesi ve ilişkileri ile birlikte, sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil V.

*E. Menderes*

**ESBABI MUCİBE**

Türkiye Büyük Millet Meclisinin yüksek tasvibine arz edilen ilişik kanun lâyihası, müstacel mahiyetteki kredi, hibe, yardım ve ödeme anlaşmalarının akdi ve tatbik mevkiine konulması hususunda Türkiye Cumhuriyeti Hükümetine süratle hareket edebilme imkânını sağlamak maksadını istihdaf etmektedir.

Bu gibi kredi, hibe, yardım ve ödeme anlaşmalarının akdi ve tatbik mevkiine konulması hususunda vukubulacak gecikmeler Türkiye'nin millî menfaatlerine uygun olmayacağı gibi mahzurlar da tevlidedecektir.

Esasen bu gibi ahvalde anlaşmaların zaman kaybedilmeksizin süratle imzalanması ve derhal yürürlüğe konulmasının lüzum ve faydalarını nazarı dikkate alan Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümete; 5436 sayılı Kanun ile «Avrupa Ekonomik İş Birliği Sözleşmesinin ve Türkiye Cumhuriyeti ile Amerika Birleşik Devletleri arasında Ekonomik İş Birliği Anlaşmasının hükümleri icabı olarak, Avrupa İktisadi İş Birliği Teşkilâtına dâhil memleketler ve Amerika Birleşik Dev-

letleri ile borçlanıma, yardım ve ödeme anlaşmaları akdi» ve ayrıca, 6653 sayılı Kanun ile, de «Yabancı memleketlerle muvakkat mahiyette modsüvivendiler ve Ticaret anlaşmaları akdi ve bunların şümulüne giren maddelerin Gümrük resimlerinde değişiklikler yapılması ve Anlaşmaya yanaşmayan devletler müvaredatına karşı tedbirler alınması» hususunda salâhiyet verilmiş bulunmaktadır. Ancak mevzuubahis kanunlar ile Hükümete tevdi edilen salâhiyetin, son yıllarda yardım ve kredi anlaşmaları mevzuunda beynelmilî sahada vâkı gelişmeler ve bu gibi anlaşmaların akdine imkân bahşeden beynelmilî teşekküllerin taaddüt ve tenevvüü neticesi olarak, bâzı ahvalde yapılan anlaşmaların derhal mevkii tatbika konulabilmesi bakımından kifayetsiz kaldığı müşahede olunmaktadır.

Hükümetçe akdedilen istikraz, yardım ve ödeme anlaşmalarının derhal mevkii tatbika konulmaları, bunların akdinde derpiş olunan gayenin tahakkuku bakımından lüzumlu bulunmaktadır. Esasen mer'î mevzuatımız, bu prensibi kabul etmiş olduğu cihetle halen muayyen neviden anlaşmalar için Türkiye Cumhuriyeti Hükümetine tevdi edilmiş bulunan vazife ve salâhiyetin, imzalanacak bu nevi bilûmum Anlaşma ve mukavelelere de teşmil edilmesinin millî menfaatlerimize uygun olacağı mütalâa edilmektedir.

Mâruz sebep ve zaruretlere binaen ilişik kanun lâyihası hazırlanmış bulunmaktadır.

### Muvakkat Encümen mazbatası

T. B. M. M.

Muvakkat Encümeni

Esas No. 1/327

Karar No. 2

1 . IV . 1959

### Yüksek Reisliğe

Encümenimize havale buyurulan «Avrupa Ekonomik İş Birliği, Türkiye Cumhuriyeti ile Amerika Birleşik Devletleri arasında Ekonomik İş Birliği Anlaşması, Birleşmiş Milletler Andlaşması, Avrupa Konseyi Statüsü ve hükümetimiz tarafından imza edilmiş veya edilecek sair Anlaşma, Andlaşma ve Sözleşmelerin icaplarından olarak ilgili hükümet ve teşekküller veya bunlar namına hareket edecek müesseseler ile kredi, yardım ve ödeme anlaşmaları akdine hükümetin salâhiyetli kılınması hakkında kanun lâyihası» Hariciye, Ticaret ve Maliye Vekâletleri mümessilleri hazır olduğu halde encümenimizde tetkik ve müzakere olundu :

Esâs itibariyle hükümetin mucip sebepleri ve temsilcilerin verdikleri izahat muvafık mütalâa edilmiş, ancak 1 nei madde redaksiyon hata-

larının tashihi maksadiyle yeniden kaleme alınarak, diğer maddeler ise hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Bu suretle kabul olunan kanun lâyihasının takdimen ve müstaceliyetle görüşülmesi ricasiyle Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	M. M.	Kâtip
Giresun	Yozgad	Manisa
M. Şener	N. Tamıl	N. S. Altuğ
Artvin		Aydın
Y. Gümüşel		H. Coşkun
Adana		Kastamonu
Söz hakkım mahfuzdur.		B. Aktaş
H. Eroğlu		
Ordu		Trabzon
K. Sağra		İ. Şener

## HÜKÜMETİN TEKLİFİ

*Avrupa Ekonomik İşbirliği Sözleşmesi, Türkiye Cumhuriyeti ile Amerika Birleşik Devletleri arasında Ekonomik İşbirliği Anlaşması, Birleşmiş Milletler Andlaşması, Avrupa Konseyi Statüsü ve Hükümetimiz tarafından imza edilmiş veya edilecek sair anlaşma, andlaşma ve sözleşmelerin icaplarından olarak ilgili hükümet ve teşekküller veya bunlar namına hareket edecek müesseseler ile kredi, yardım ve ödeme anlaşmaları akdine Hükümetin salâhiyetli kılınması hakkında kanun lâyihası*

MADDE 1. — Aşağıda tadadolan anlaşma, andlaşma ve sözleşmelerin icaplarından olarak ilgili hükümet ve teşekküller veya bunlar namına hareket edecek müesseseler ile kredi, yardım ve ödeme anlaşmaları akdine Hükümet salâhiyetlidir:

- a) Avrupa Ekonomik İş Birliği Sözleşmesi,
- b) Türkiye Cumhuriyeti ile Amerika Birleşik Devletleri arasında Ekonomik İş Birliği Anlaşması,
- c) Birleşmiş Milletler Andlaşması,
- d) Avrupa Konseyi Statüsü,
- e) Türkiye Büyük Millet Meclisince tasdik edilmiş olması şartıyla, Hükümet tarafından imza edilmiş veya edilecek sair anlaşma, andlaşma ve sözleşmeler.

MADDE 2. — Yukarıki madde gereğince akdedilecek Anlaşmalar imzalandıkları tarihte meriyete girer.

MADDE 3. — Bu anlaşmalar, imzalandıkları tarihten itibaren altı ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisinin tasdikine sunulur.

MADDE 4. — 5436 sayılı Kanun ile bu kanunun meriyet müddetinin uzatılmasına müte-dair 5969, 6127, 6417, 6605 ve 7019 sayılı kanunlar ilga edilmiştir.

MADDE 5. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren dört sene müddetle meriyette kalır.

MADDE 6. — Bu kanunun hükümlerini icra-y İera Vekilleri Heyeti memurdur.

11 . II . 1959

Başvekil V.  
E. Menderes

Devlet Vekili

## MUVAKKAT ENCÜMENİN TADİLİ

*Avrupa Ekonomik İş Birliği Sözleşmesi, Türkiye Cumhuriyeti ile Amerika Birleşik Devletleri arasında Ekonomik İş Birliği Anlaşması, Birleşmiş Milletler Andlaşması, Avrupa Konseyi Statüsü ve Hükümetimiz tarafından imza edilmiş veya edilecek sair anlaşma, andlaşma ve sözleşmelerin icaplarından olarak ilgili hükümet ve teşekküller veya bunlar namına hareket edecek müesseseler ile kredi, yardım ve ödeme anlaşmaları akdine Hükümetin salâhiyetli kılınması hakkında kanun lâyihası*

MADDE 1. — Aşağıda tadadolan anlaşma, sözleşme ve anlaşma hükümleri dâhilinde ilgili hükümetler, teşekküller veya bunlar namına hareket edecek müesseseler ile kredi, yardım ve ödeme anlaşmaları akdine Hükümet salâhiyetlidir.

- a) Birleşmiş Milletler Andlaşması ve Birleşmiş Milletler Teşkilâtına bağlı ihtisas müesseselerinin Ana Sözleşmeleri,
- b) Avrupa Ekonomik İş Birliği Sözleşmesi,
- c) Türkiye Cumhuriyeti ile Amerika Birleşik Devletleri arasında münakit Ekonomik İş Birliği Anlaşması,
- d) Avrupa Konseyi Sözleşmesi,
- e) Kanuniyet kesbeylemiş olması şartıyla Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından imza edilmiş veya edilecek sair anlaşma, sözleşme ve anlaşmalar.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Hükümetin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Hükümetin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Hükümetin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Devlet Vekili <i>A. Aker</i>	Devlet Vekili ve Münakalât V. V. <i>M. Kurbanoğlu</i>
Devlet Vekili ve Çalışma V. V. <i>H. Şaman</i>	Adliye Vekili <i>E. Budakoğlu</i>
Millî Müdafaa Vekili <i>E. Menderes</i>	Dahiliye Vekili ve Hariciye V. V. <i>Dr. Namık Gedik</i>
Hariciye Vekili	Maliye Vekili <i>H. Polatkan</i>
Maarif Vekili <i>C. Yardımcı</i>	Nafia Vekili <i>T. İleri</i>
Ticaret Vekili <i>H. Erkmén</i>	Sih. ve İc. Mua. Vekili <i>Dr. L. Kırdar</i>
Güm. ve İnh. Vekili <i>H. Hüsman</i>	Ziraat Vekili <i>N. Ökmen</i>
Münakalât Vekili	Çalışma Vekili
Sanayi Vekili	Bas. - Yay. ve Turz. Vekili <i>S. Somuncuoğlu</i>
İmar ve İskân Vekili <i>M. Berk</i>	Koordinasyon Vekili ve Sanayi V. V. <i>S. Ataman</i>